

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

محسنات معنویة (۴)

جلسه ۷۴

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

محسنات معنویة (الجمع مع التفريق)

جمع با تفريق يعنى: متكلم، دو شیء را در حکم واحدی جمع کند و سپس آنها را بخاطر ویژگی‌های خاصشان از هم جدا کند.

مثال: خلقتنی من نار و خلقته من طین.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

محسنات معنویة (الجمع مع التقسيم)

جمع با تقسیم يعنى: متكلم، دو شیء (یا بیشتر) را در حکم واحدی جمع کرده و سپس آنها را تقسیم بندی کند؛ یا بالعکس.

مثال: الله يتوفى الأنفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فيمسك التي قضى عليها الموت و يرسل الأخرى إلى أجل مسمى.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

محسنات معنویة (المبالغة)

مبالغة يعنى: متكلم، شدت یا ضعف وصفی را در حد بعيد یا محالی قرار دهد.

اقسام مبالغة:

مرکز مجاز امام صادق (ع)

۱- تبلیغ: شدت یا ضعف ادعایی، عادتاً و عقلاً ممکن است: **ظلمات بعضها فوق بعض إذا أخرج يده لم يكد يراها.**

۲- إغراق: شدت یا ضعف ادعایی، فقط عقلاً ممکن است نه عادتاً: **و نكرم جارنا ما دام فينا - و نتبعه**

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv
الكرامة حيث مالا

۳- غلو: شدت یا ضعف ادعایی، عقلاً و عادتاً محال باشد: **تكاد قسيه من غير رام - تمكّن في قلوبهم النبلا**

محسنات معنويه (المغايرة)

مغايرت یعنی: مدح بعد از مذمت یا بالعکس.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مثال: قول حریری در مدح دینار: **«أكرم به أصفر راقث صفرته»**، بعد از ذم دینار با این سخن: **«تباً له من خادع مارق»**.

محسنات معنويه (تأكيد المدح بما يشبه الذم)

که دو نوع است:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۱- ابتدا صفت مدح می آید، سپس استثناء و دوباره صفت مدح دیگر:

فتی کملت أوصافه غير أنه - جواد فما يبقى من المال باقيا

۲- ابتدا صفت ذمّ نفی می شود، سپس استثناء و بعد صفت مدح می آید:

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

ولا عيب فيهم غير أن سيوفهم - بهن فلول من قراع الكتاب

محسنات معنويه (تأكيد الذم بما يشبه المدح)

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

که دو نوع است:

۱- ابتدا صفت ذم، سپس استثناء و بعد صفت ذم دیگر ذکر شود: فلان حسود إلا أنه نمام.

۲- ابتدا صفت مدح نفي شود، سپس استثناء و بعد صفت ذم دیگری ذکر شود:

خلا من الفضل غير أني - أراه في الحمق لا يجاري

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv